

O modlitbe

vdp. Radovan Rajčák

2. mája 2021 ✝ Cirkev ✝ Nedeľná homília

Zdroj: Wellcome Library – wellcomeimages.org – creativecommons.org licenses by 4.0

Počas posledného pol roka sme strávili veľa času doma pred obrazovkami. Mohli sme pri tom vidieť množstvo celebrit. A ako denno-denne na týchto pozeráme, postupne preberáme ich životný štýl, jazyk, názory. V minulosti si chlapci a dievčatá dokonca zháňali fotky, plagáty či rôzne veci s podobizňou svojho idolu. Stačí však zmena chute publika a celebrita upadá do zabudnutia.

Božský Spasiteľ Ježiš Kristus sa nemení, zostáva ten istý „včera, dnes a naveky“. A dnes nám adresuje vážne slová: „Ostaňte vo mne a ja vo vás (...) kto ostáva vo mne, prináša veľa ovocia.“

Čo to znamená, zostávať v Kristovi? Na rozdiel od svetských celebrit, Kristus po nás nechce, aby sme ho len napodobňovali. Pretože napodobňujeme toho, kto je pred nami, na koho pozeráme akoby zvonka. Pán po nás chce, aby sme zotrvali v ňom. Kristus nie je kdesi vonku, lež skrze svoju milosť pôsobí v nás. A my ho máme nasledovať.

Čo to však znamená? V Ježišovej dobe bolo normálne, že učiteľ mal svojich nasledovníkov. Keď ho chceli žiaci nasledovať, kráčali v jeho šľapajach: osvojili si jeho myslenie, jeho skutky a slová. Apoštoli, ktorým Pán hovoril dnešné slová, ich chápali presne v tomto zmysle.

Všimnime si tiež ostatných svätých, ako oni napodobňovali Krista. Keď si sv. Alfonza Rozdrigueza, ktorý bol jednoduchým vrátnikom, jeho spolubratia doťahovali, aby im odpovedal na ťažké teologické otázky, boli vždy udivení, ako jednoducho a hlboko im odpovedal. Ako je to možné? Pýtali sa. A svätec im s jednoduchosťou odpovedal: „Každý deň rozjímam o živote Pána Ježiša. Snažím sa ho spoznať a vo všetkom myslieť tak, ako myslel on.“

Kristus však bol Bohočlovek a napodobňovať ho nie je možné, rovnako ako spomínaných svetských hrdinov. Aby naše konanie malo Božskú silu, On musí žiť v nás, aby sme boli ako ratolesti, ktoré čerpajú živiny z kmeňa. **To sa deje** v prvom rade **v modlitbe**. Mnohí z nás sa určite denne modlia. To, však ešte neznamená, že vedia, čo modlitba je.

Sv. Tomáš nás učí, že „*modlitba je výstup duše k Bohu.*“¹ Zmyslom modlitby je „byť u Boha“, zotrvať pri ňom. S modlitbou sa však spája niekoľko problémov. **Prvým je čas.** Svätci nás učia, že ak chceme niekam v duchovnom živote pokročiť, je potrebné vyhradiť si čas pre modlitbu: aspoň pol hodinu denne. Mnohí môžu povedať, že nemajú čas, že predsa idú do práce, majú mnoho povinností. A je to naozaj tak. Seriózny prístup k modlitbe však človeka privedie k tomu, že si začne lepšie organizovať čas. Ak sa chce človek modliť, neznamena to že, musí meniť prácu či zanedbávať povinnosti. Ak mám priateľa a chcem, aby naše priateľstvo rástlo, musím mu venovať čas. Inak ono upadne. Pretože charakter priateľstva tkvie v tom, že priatelia trávajú čas spolu.

Podobne je to aj s naším vzťahom ku Kristovi. Treba tráviť čas s ním. Inak nebudem jeho priateľ. Stanem sa len služobníkom, ktorý plní príkazy a viera sa mi sprotiví. Sv. Josemaría Escrivá píše, že tí ľudia, ktorí sú najvyťaženejší, potrebujú čas na modlitbu najviac. Za sv. matkou Terezou z Kalkaty prišli raz jej sestry s ponosovaním, že sú veľmi zaneprázdnené starostou o chorých a modlitbou a nemajú na nič iné čas. Žiadali teda uvoľnenie programu. Svätica im odpovedala tým, že do programu pridala polhodinu adorácie navyše. Sestry šomrali, no postupne boli prekvapené, ako, napriek tomu, všetko potrebné stíhali. Sv. František Saleský hovorí, že ľudia, ktorí sa modlia, pracujú omnoho rýchlejšie a omnoho efektívnejšie, ako ostatní.

Otázkou je tiež, kedy sa modliť. Všeobecne sa odporúča ráno, pred začiatkom akejkoľvek práce. Charaktery ľudí sú však rôzne – niekto lepšie pracuje ráno, iný večer. Ak máme ťažkosti s modlitbou, sv. Terézia Avilská odporúča, aby sme sa pokúsili zmeniť čas našej modlitby, kedy bývame omnoho pozornejší a čulejší.

Problémom je tiež miesto. Nie je jedno, kde sa modlíme. Svätí odporúčajú modliť sa predovšetkým pred Najsvätejšou Sviatosťou. Môžeme sa samozrejme modliť aj doma. Vyhybať sa však treba modlitbe v posteli, teda nemodliť sa tam, kde spíme.

Otázkou je tiež postoj. Duchovní majstri odporúčajú kľáčanie či sedenie. Určite nie je správne modliť sa poležiačky. Stretnutie s Bohom si totiž vyžaduje náležitý postoj.

Veľká ťažkosť môže spočívať tiež v zvládnutí vlastných emócií a pocitov. Tie nám môžu brániť v ceste k stretnutiu s Pánom. Tieto treba využívať len natoľko, nakoľko mi v modlitbe pomáhajú a nevšimáť si ich, keď mi v nej bránia.² Boh sa nás v modlitbe dotýka svojimi milosťami a tie nie sú vnímateľné zmyslami. Výnimku tvorí začiatočná etapa, v ktorej Pán dopriava duši hojné citové zážitky z modlitby, ktoré však majú skôr či neskôr pominúť, lebo slúžia len na povzbudenie, potešenie a obrozenie. Sú to vzácne a pomínuteľné záblesky svetla. Nesmierna ťažkosť modlitby spočíva teda v tom, že Boh mlčí, že na naše prosby nijako zreteľne neodpovedá. Dôležitá je tu jednoducho nadprirodzená viera, ktorá zotráva pri Pánovi v modlitbe, nech by sa dialo čokoľvek.

Sv. Josemaría Escrivá píše: „*Modlitba sa bude niekedy rozvíjať reflexívne, inokedy, možno zriedkavejšie, bude plná vrúcnosti a možno často bude suchá, suchá, suchá... Na čom však záleží je, aby si ty, s Božou pomocou, nezmalomyselnel. Pomysli si na vojaka na stráži: nevie, či je kráľ alebo hlava štátu v paláci, nevie ani to, čo robí a vo väčšine prípadov oná osobnosť ani nevie, kto ju stráži. Nič z tohto sa nedeje s naším Bohom: On žije tam, kde žiješ ty, stará sa o teba, pozná teba a tvoje najtajnejšie myšlienky... neopúšťaj strážne miesto modlitby.*“³

Napokon, dôležité je, aby sme sa vôbec modlili, modlili sa pravidelne, nie nárazovo – raz pol hodinu, inokedy päť minút alebo vôbec.

Dnes prichádzame na sv. omšu, ktorá je najdokonalejšou modlitbou, pretože tu nás sám Kristus pozdvihuje k Trojjedinému Bohu a dáva nám okúsiť slávením predchuť neba. Sv. omša vyživuje našu osobnú modlitbu, je jej oporou. Dnes si teda vyprosujeme odvahu –, aby sme vzali vážne dnešné Spasiteľove slová, vyprosujeme si silu –, aby sme sa rozhodli modliť a prosme o vytrvalosť –, aby nás naše pocity a city, zvlášť znechutenie či strach, od sv. omše a osobnej modlitby neodviedli.

Kiež za nás oroduje Najsvätejšia Panna Mária a sv. Jozef, kiež nás oni naučia modliť svojej horlivosti a láske k Ježišovi. AMEN

1 sv. Tomáš Akvinský: *Summa Theologiae* II-II q. 83 a. 1 ad 2

2 porov. sv. Ignác z Loyoly: *Duchovné cvičenia* 23

3 sv. Josemaría Escrivá: *Brázda* 463

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/o-modlitbe/>